

L'heterosexualitat obligatòria i l'existència lesbiana

Selecció de fragments

Adrienne Rich

Qui era Adrienne Rich?

Clarament una crack. Concretament, poeta, intel·lectual, crítica i activista lesbiana estatunidenca que va viure del 1929 al 2012.

Per què ens és interessant la seva obra?

Rich teoritza sobre el feminisme, el llenguatge, l'existència lèsbica. Ho fa als anys 70 apuntant l'heterosexualitat com un règim polític, estudiant-la com a institució, partint d'un feminisme radical que posava sobre taula "allò personal és polític". L'heterosexualitat encara no es veia com a política. És així que presenta el lesbianisme com a aposta política, també.

Li preocupava teixir una genealogia d'allò feminista i lesbià, exactament el que ens preocupa a nosaltres.

Aquest fanzine està pensat per recuperar Rich de manera que ens sigui més fàcil llegir-la, ara en català (que no hi està traduïda) per trobar-nos en allò que diu i no sentim que és el primer cop que ho pensem. Algú ho ha pensat i deixat escrit abans. Aquest algú és ella i us la presentem en l'obra "L'heterosexualitat obligatòria i l'existència lesbiana", publicada el 1980, que hem treballat a continuació.

Traducció i selecció de: Lesbianes Feministes Confinades

Barcelona, 26 d'abril del 2020

Mientras en esta ciudad parpadean las pantallas

con pornografía, vampiros de ciencia ficción
y asalariados doblándose bajo el látigo,
también hay que caminar... nada más, caminar
entre la basura mojada, con las crueldades
de nuestros barrios en primer plano.

Tenemos que entender que nuestras vidas son inseparables
de esos sueños rancios, del borboteo del metal, de esas desgracias
y de la begonia roja que destella peligrosamente
en la cornisa de un edificio de seis pisos
o de las chicas de piernas largas que juegan a la pelota
en el patio de la escuela.

Nadie nos imaginó. Queremos vivir como árboles,
sicomoros llameantes en el aire sulfúrico,
moteados de cicatrices, pero floreciendo con exuberancia,
con nuestra pasión animal enraizada en la ciudad.

21 poemas de amor - 1976

Capítol I

Em preocupen dues coses: primer, el com i el per què l'elecció de dones per dones com a companyes, parelles de vida, sòcies, amants i família, ha estat trepitjada, invalidada, obligada a amagar-se i disfressar-se; i segon, la potencial o total indiferència respecte l'existència lèsbica d'una àmplia gamma de textos, fins i tot en la nova producció feminista.

Pel pensament feminista no és suficient que existeixin textos específicament lèsbics. Qualsevol teoria o creació política cultural que tracti l'existència lèsbica com a fenomen marginal o menys natural, com una mera preferència sexual feta a imatge de les relacions heterosexuals o homosexuals masculines, és profundament dèbil.

Entenent que la teoria feminista pròpia dels anys 80 en què està escrita l'obra parteix d'una visió fortament heterosexual, Rich sosté: La teoria feminista no pot seguir proclamant una simple tolerància del lesbianisme com un estil de vida alternatiu o mencionar de pas les lesbianes. És hora de fer una crítica feminista a l'orientació heterosexual obligatòria per a les dones.

Ens remetem als nostres dies: el lesbianisme es veu com una qüestió "a part" del feminisme? Part més aviat del moviment LGTB? Rich sosté no només que n'és part indissoluble, sinó que és precisament des de la crítica al sistema heterosexual que s'ha de formular. Això ha tingut conseqüències, per exemple, en com s'ha construït la visió de la història que tenim: La visió de les relacions entre dones i homes com una "col·laboració per mantenir la bogeria de la història" és totalment ahistòrica. Això significa que es perpetuen relacions socials que són hostils, explotadores i destructives de la vida mateixa. Es veu les dones i els homes com a socis iguals, sense adonar-se aparentment de les reiterades lluites de les dones per resistir l'opressió (la nostra i la d'altres) i canviar la nostra condició.

*És a dir, la visió que la història avança perquè homes i dones amb interessos totalment oposats (sent els primers opressors de les segones) decideixen ajuntar-se formant famílies perquè "així funciona el món" de manera voluntària, a Rich li sembla poc creïble, ja que obvia la posició social que homes i dones ocupen i la lluita de les últimes per resistir-hi. És així que es pregunta això: **En un context diferent, en condicions similars, les dones escollirien la parella i el matrimoni heterosexual?** Es presumeix que l'heterosexualitat és la "preferència sexual" de la "majoria de les dones". S'ignora la història de les dones com a bruixes, *femmes seules*, dones que es*

resisteixen al matrimoni, solteres, vídues autònomes i/o lesbianes. Aquesta és precisament la història de què tant han d'aprendre les feministes i sobre la qual hi ha un silenci total.

La història no és heterosexual: El fet és que dones de totes les cultures i al llarg de la història han emprès la tasca d'una vida independent, no heterosexual, articulada cap a les dones, fins on els permetia el context, sovint creient que elles eren les úniques que mai ho havien fet.

S'ha emprès fins i tot quan no han estat en condicions econòmiques de resistir per complet al matrimoni i quan els atacs cap a les dones no casades han anat des de la difamació i la burla fins al genocidi deliberat, incloent la foguera i la tortura per a milions de vídues i solteres durant la caça de bruixes dels segles XV, XVI i XVII a Europa, i el *suttee* de la Índia, és a dir, la pràctica de cremar a la foguera la vídua en morir el marit.

Per extensió, és freqüent l'afirmació que en un món de genuïna igualtat, on els homes no fossin opressors sinó el contrari, tothom seria bisexual. *LOL*. Aquesta noció enfosqueix i sentimentalitza les condicions dins les quals les dones han viscut la seva sexualitat; és el vell salt liberal més enllà de les tasques i les lluites de l'aquí i ara, el procés continu de definició sexual que ha generat les seves pròpies possibilitats i eleccions.

Podem fer volar ocells sobre com seria un món fictici que ara mateix no existeix i que només existiria obviant com s'ha construït la sexualitat i el desig de les dones històricament en un sistema heterosexual, però a Rich li interessa més parlar d'això mateix: del que ha passat al llarg de la història i del que passa en aquest món de l'ara i aquí.

També pressuposa que les dones que han escollit a dones ho han fet només perquè els homes són opressors i emocionalment inassequibles; la qual cosa obvia les dones que continuen en relacions amb homes masculistes i/o emocionalment insatisfactoris. *La majoria*.

Sovint es parla que un augment de la cura de les criatures per part dels homes o un repartiment de tasques domèstiques més equitatiu entre parelles heterosexuales equilibraria el poder sexual desigual dels homes sobre les dones. Aquestes discussions es duen a terme sense entendre l'heterosexualitat obligatòria com un fenomen i encara menys com a ideologia. De fet, crec que molts homes podrien fer-se càrrec d'infants a gran escala sense alterar radicalment el poder masculí en una societat patriarcal.

El que estic suggerint és que l'heterosexualitat ha de ser reconeguda com a institució política.

La institució de l'heterosexualitat és la base de la dominació masculina.

Capítol II

El que fa Rich aquí és desenvolupar el concepte d'heterosexualitat obligatòria com una institució que afecta des d'allò més repressiu i violent físicament cap a les dones fins allò que ens oprimeix mentalment, expressant com l'arrel de tot això és la mateixa, i pren diverses formes en conjunt (d'allò més mental a allò més físic).

Per què han sigut necessàries estructures violentes per reforçar la lleialtat eròtica i emocional i la subordinació total de les dones als homes? S'han de reconèixer aquestes forces socials que afecten les dones heterosexuales, la resta de dones i la idea de dona en sí. Aquestes forces, com intentaré demostrar, van des de l'esclavització física fins l'encobriment i la distorsió de les opcions possibles.

Les característiques del poder masculí comprenen, entre d'altres, el poder dels homes de:

1. negar a les dones la (seva) sexualitat
2. imposar-se-la (la sexualitat masculina)
3. reclutar i explotar el seu treball per controlar la seva producció
4. utilitzar-les com a objectes en transaccions masculines
5. reprimir la seva creativitat

Impressiona sens dubte el fet que estem confrontant no només el manteniment de la desigualtat i la possessió de la propietat, sinó una àmplia gamma de forces, que van de la brutalitat física al control de la consciència, cosa que suggereix que una enorme contra-força potencial ha de ser reprimida. *Per què, si no, seria necessari tot aquest mecanisme, si fos voluntari i "natural"?*

Algunes formes de manifestar-se el poder masculí són més fàcils de reconèixer com a factors que imposen l'heterosexualitat a les dones. Aquestes han estat convençudes que el matrimoni i l'orientació sexual cap als homes són inevitables, tot i ser components insatisfactoris i opressius de les seves vides. El cinturó de castedat; el matrimoni infantil; la supressió l'existència lèsbica (excepte com a cosa exòtica i perversa) en l'art, la literatura, el cine; la idealització de la relació heterosexual i el matrimoni. Aquestes són algunes de les formes

bastant òbvies d'obligatorietat, les dues primeres exemplificant la força física, les dues altres el control de la consciència.

El missatge més perjudicial transmès per la pornografia és que les dones són la presa sexual natural dels homes i que els encanta ser-la; que la sexualitat i la violència són compatibles, que el sexe per a les dones “és essencialment masoquista, una humiliació plaent, i que l'abús físic resulta eròtic”. Però amb aquest missatge n'arriba un altre, no sempre reconegut: que el sotmetiment forçat i l'ús de la crueltat en el sexe heterosexual és normal, mentre que la sensualitat entre les dones, inclús en la mutualitat eròtica i el respecte, és rara, malaltissa o pornogràfica en ella mateixa, o no molt excitant comparada amb la sexualitat del fuet i el captiveri.

La pornografia no només crea un clima en el qual el sexe i la violència són intercanviables, sinó que a més amplia l'horitzó de conductes considerades acceptables pels homes dins del sexe heterosexual, conductes que reiteradament desposseeixen les dones de la seva autonomia, la seva dignitat i el seu potencial sexual, inclòs el potencial per estimar i ser estimades per dones en reciprocitat i integritat.

* * *

Els homes són qui tendeix a tenir el poder econòmic i la posició per imposar les seves predileccions. Tenen el poder sobre la sexualitat de les dones i també tenen el control del capital sobre la vida laboral dels treballadors.

Així, les dones a l'entorn de treball es troben en un cercle viciós a mercè del sexe-poder. En desavantatge econòmic -cambreres o catedràtiques-, les dones suporten l'assetjament sexual per mantenir-se als seus llocs de treball i aprenen a comportar-se d'una manera heterosexual afable i complaent, perquè descobreixen que aquest és el vertader requisit pel lloc, sigui quina sigui la descripció de la feina. Aquí hi ha alguna cosa més que afanys de lucre: la “sexualitat de la dona” forma part de la feina.

Això planteja una diferència específica entre l'experiència de les lesbianes i la dels homes homosexuals. Una lesbiana, amagada a la seva feina per un prejudici heterosexual, **no està simplement forçada a negar la veritat de les seves relacions de fora o la seva vida privada**; sinó que **la seva feina depèn de que pretengui no només ser heterosexual**

sinó una dona heterosexual, en el seu vestir i mentre desenvolupa el rol amable i femení exigít a les vertaderes dones.

L'heterosexualitat, en ser més que una simple pràctica que afecta la vida privada, força les dones a encarnar un paper que la reforci en totes les esferes de la vida, especialment en l'esfera productiva, que no només segrega sexualment, també ho fa entre les dones mateixes. L'heterosexualitat, a més de ser un sistema íntimament lligat al capitalisme, actua en l'esfera productiva decidint quins cossos són els més adequats per ella. Ser lesbiana no és només haver d'amagar la teva vida privada, sinó amotllar-se a unes maneres de fer, d'actuar, de relacionar-se (amb homes, principalment) heterosexuals, més enllà d'allò privat.

* * *

Treure la violació de l'àmbit d'allò sexual i col·locar-la en l'àmbit d'allò violent permet que una hi estigui en contra sense plantejar fins a quin punt la institució de l'heterosexualitat ha definit la força com a part normal dels "preliminars". Mai es pregunta si, sota les condicions de supremacia masculina, la noció de 'consentiment' té cap sentit. *Aquí Rich planteja que l'heterosexualitat obligatòria distorsiona la nostra capacitat de distingir entre què és una violació i què no. I, per tant, qüestiona el sentit i validesa d'un concepte com el consentiment sota un règim heterosexual. Som capaces de donar un consentiment real sota un règim heterosexual que ha distorsionat completament la nostra ment?* El requisit legal manifest que les violacions de la sexualitat de les dones semblin fora d'allò comú per ser castigades ajuda a impedir que les dones defineixin les condicions habituals del seu propi consentiment. Una dona que busca escapar d'aquestes violacions ocasionals dels desavantatges econòmics pot bolcar-se cap al matrimoni com una forma de protecció esperada, sense portar al mateix poder social ni econòmic que un home, per la qual cosa entrant també en aquesta institució amb desavantatge. *En conseqüència, Rich qüestiona la capacitat de les dones de fer eleccions realment lliures i conscients sota un règim heterosexual. I com, de fet, esborrar aquesta capacitat de lliure elecció és part expressa d'aquest règim.*

L'esclavitud sexual femenina és present en totes les situacions en què les dones o les nenes no poden canviar les condicions de la seva existència; en què sense considerar com van arribar a aquestes condicions -per exemple, per pressió social, per penúria econòmica, per confiança

mal dipositada, o per ànsia d'afecte- no poden sortir d'elles; i on es troben sotmeses a la violència sexual i a l'explotació.

L'abús sexual i el terrorisme masculí contra les dones són gairebé invisibles perquè es tracten com naturals i inevitables.

* * *

L'heterosexualitat obligatòria simplifica la tasca dels alcavots¹ i els proxenetes de les xarxes mundials de prostitució i centres eròtics. La ideologia de les relacions romàntiques heterosexuales, dirigida cap a ella des de la infància a partir dels contes de fades, la televisió, el cinema, la propaganda, les cançons populars, els espectacles matrimonials, és una eina llesta per ser presa per l'alcavot.

Una no pot deixar de sorprendre's de l'enorme població masculina compromesa amb l'esclavitud sexual femenina. El gran nombre d'homes dedicats a aquestes pràctiques haurien de donar peu a una declaració d'emergència internacional, una crisi de violència sexual. Però el que hauria de causar alarma és acceptat com una relació sexual normal.

* * *

Sembla ser més probable que els homes no temin que les dones els imposin els seus apetits sexuals, o que aquestes vulguin asfixiar-los i devorar-los, sinó més aviat que les dones puguin ser totalment indiferents a ells, que als homes se'ls pugui permetre l'accés sexual i emocional -i, per tant, econòmic- a les dones només tal com decideixin les dones, amb el risc de ser deixats a la perifèria de la matriu.

* * *

“A mesura que una jove s'adona dels seus sentiments sexuals, s'allunya de les relacions amb les seves amigues, fins llavors primordials. A mesura que es tornen secundàries per a ella, que tenen menys importància a la seva vida, la seva pròpia identitat també assumeix un rol secundari i creix una identificació masculina. Ens hem de preguntar, a més a més, per què algunes dones mai, ni tan sols per un temps, se n'allunyen. ¿Per què existeix la identificació masculina - el compromís social, polític i intel·lectual amb els homes - entre lesbianes de tota

1 Alcavot: alcahuete; persona que facilita o encobreix relacions amoroses o sexuals de dues persones; persona que encobreix o tapa accions d'algú altre, especialment censurables, perquè no sigui descobert.

la vida? És a dir, per què dones lesbianes que ho són des que en són conscients, senten, per exemple, la necessitat de complaure homes? I per què hi ha dones, heterosexuals, bisexuals o lesbianes, que mai deixen de donar importància a les dones en les seves vides? Aquí Rich planteja que l'heterosexualitat obligatòria és un règim que afecta a totes les dones. I, per tant, lluitar en contra d'ell no és una tasca que només puguin realitzar les dones lesbianes.

D'aquí el desequilibri de poder tant psicològic com econòmic entre marit i esposa, cap i treballadora, pare i filla, professor i alumna. L'efecte de la identificació masculina significa: internalitzar els valors del colonitzador i participar activament en la relació de colonització del meu jo i del meu propi gènere. La interacció entre dones és vista com una forma menor de relacionar-se a tot nivell. L'adoctrinament en la credibilitat i l'estatus masculí poden encara crear sinapsis de pensament, negació de sentiments, confusió de desitjos amb realitat i una profunda confusió sexual i intel·lectual.

Una de les moltes formes d'imposar l'heterosexualitat és, per suposat, fer invisible la possibilitat lèsbica, un continent submergit que només sorgeix a la vista fragmentat, de tant en tant, per tornar a ser submergit. **La investigació i la teoria feministes que contribueixen a la invisibilitat o a la marginalitat lèsbica estan en realitat treballant contra l'alliberament i empoderament de les dones com a grup.** La premissa que "la majoria de les dones són de forma innata heterosexuals" s'alça com un obstacle teòric i polític pel feminisme.

Capítol III

Proposo l'ús de "continu lèsbic" per incloure una gamma - al llarg de la vida de cada dona i al llarg de la història - d'experiències identificades amb dones; no només el fet que una dona hagi tingut o desitjat tenir conscientment experiències sexuals genitals amb una altra dona. Ho podem ampliar perquè compregui moltes més formes d'intensitat primària entre dones, fins i tot el fet de compartir una vida interior rica, unir-se contra la tirania masculina, donar i rebre suport pràctic i polític...

L'existència lèsbica comprèn tant la ruptura d'un tabú com el rebuig cap a una forma de vida obligatòria. **També és un atac directe o indirecte als drets masculins d'accés a les dones.** Però és més que això, tot i que primer comencem a percebre-la com una forma de dir no al patriarcat, **un acte de resistència.**

Per suposat que ha inclòs aïllament, odiar-se a una mateixa, crisis, alcoholisme, suïcidi i violència entre dones; romantitzem el que significa l'amor i el fet d'anar contracorrent amb seriosos càstigs. **L'experiència lèsbica ha estat viscuda** (a diferència, per exemple, de l'existència jueva o catòlica) **sense accés a cap coneixement d'una tradició, una continuïtat, un apuntament social.** La destrucció de registres, records i cartes que documenten les realitats de l'existència lèsbica han de prendre's molt seriosament com un mitjà de conservar l'heterosexualitat obligatòria de les dones, ja que s'ha impedit que coneguem **l'alegria, la sensualitat, el coratge i una comunitat, i també la culpa, l'autotraició i el dolor.**

Històricament, les lesbianes han estat privades d'una existència política per la seva inclusió com a versions femenines de l'homosexualitat masculina. Igualar l'existència lèsbica amb l'homosexualitat masculina perquè ambdues són estigmatitzades és negar i esborrar una vegada més la realitat femenina. **Separar aquelles dones estigmatitzades com a homosexuals del complex continu de resistència femenina a l'esclavitud i vincular-les a un patró masculí és falsificar la nostra història.** Part de la història de l'existència lèsbica pot trobar-se òbviament allà on les lesbianes, a falta d'una comunitat femenina coherent, han compartit un tipus de vida social i han fet causa comuna amb els homes homosexuals. Però això ha de veure's en contrast amb les diferències com la falta de privilegis econòmics i culturals de les dones respecte els homes; *Això ens fa pensar en com s'ha organitzat*

un consum capitalista al voltant d'allò gay com és el gaixample, però no hauria estat possible en femení.

Les diferències qualitatives en les relacions femenines i masculines, per exemple, la prevalença del sexe anònim i la justificació de la pederàstia entre els homes gays, el pronunciat prejudici d'edat en els estàndards homosexuals d'atracció sexual, etcètera.

Considero que l'experiència lèsbica és, com la maternitat, una experiència profundament de dones, amb opressions, significats i potencialitats particulars, que no podem comprendre mentre seguim agrupant-la amb altres existències sexualment estigmatitzades.

El feminisme s'ha d'entendre des de l'anàlisi política de la institució de l'heterosexualitat i en això el lesbofeminisme és clau, no podem agrupar l'existència lèsbica com "una experiència a part".

En la mesura en què el terme "lesbiana" ha estat limitat a les seves associacions clíniques i a la seva definició patriarcal, l'amistat femenina i la camaraderia han estat separades d'allò eròtic, limitant-se així a l'erotisme. Però en la mesura en què aprofundim i ampliem l'espectre del que definim com a existència lèsbica, en la mesura en què delineem un continu lèsbic, comencem a descobrir allò eròtic en termes femenins: en allò que no està confinat a una única part del cos o només al cos, en una energia no només difusa sinó, com la que va descriure Audre Lorde, omnipresent en "**l'alegria compartida, ja sigui física, emocional o psíquica**", i en el treball compartit; en "l'alegria que ens dóna força que predisposa a no acceptar la impotència, o aquells altres estats proporcionals que no em són aliens, com la resignació, la desesperança, el retraïment, la depressió, l'abnegació". A la dona que mor als noranta, tocada i arreglada per dones.- elles existeixen en un continu lèsbic, podem veure'ns entrant i sortint d'aquest continu, ens identifiquem o no com a lesbianes.

Trobar força a partir de les dones de les nostres vides és una constant que va més enllà de la identificació amb ser lesbiana, un gran exemple en són les dones de pobles on els llaços comunitaris perviuen de manera molt diferent que a les ciutats, i on és entre elles que es cuiden, i gràcies a la qual cosa és possible no passar cap dia sola fins morir a casa. És gràcies a les dones que això segueix.

Això ens permet relacionar a aquestes dones amb les "lesbianes" més cèlebres de l'escola de dones que vivien amb Safo al segle VII a.C; amb les fraternitats secretes i les xarxes econòmiques que es diu que existien entre dones africanes; i amb les fraternitats - o sororitats,

més aviat- xineses de resistència al matrimoni -comunitats de dones que rebutjaven el matrimoni o que si es casaven sovint es refusaven a consumir-lo i aviat deixaven els seus marits-, les úniques dones a la Xina a qui no embenaven els peus, i, segons explica Afnes Smedley, rebien amb alegria els naixements de filles i organitzaven exitoses vagues de dones a les fàbriques de seda.

Per exemple, Dickinson mai es va casar, va tenir tènues amistats intel·lectuals amb homes, vivia voluntàriament enclaustrada a la casa senyorial del seu pare i al llarg de la seva vida va escriure cartes apassionades a la seva cunyada Sue Gilbert. Les seves relacions de supervivència van ser totes amb dones, començant per la seva mare. Aquestes dues dones, en circumstàncies tan diferents, van resistir al matrimoni, es van comprometre amb la seva feina i la seva identitat i més tard van ser caracteritzades com “apolítiques”. Les dues es van sentir atretes per homes intel·lectuals de qualitat (*xd*); en ambdós casos, **eren dones les qui els donaven la fascinació i alè per viure.**

Si pensem l’heterosexualitat com la inclinació emocional i sensual natural de les dones, llavors vides com aquestes són vistes com a desviacions, patologies o desposseïdes d’emoció i sensualitat. O, en un argot més modern i obert, són banalitzades com estils de vida.

Però quan canviem el punt de mira i considerem el grau en què la preferència heterosexual ha estat imposada a les dones i els mitjans pels quals això ha estat fet, no només comprem de manera diferent el significat de la vida i el treball individual, sinó que a més, podem començar a reconèixer un fet central en la història de les dones: **que elles han resistit sempre la trama dels homes.**

Podem estudiar la rebel·lió radical de les dones: les accions quotidianes que demostren que resistien aquesta trama, més enllà de la definició masculina de “situacions revolucionàries concretes”, sinó en totes aquelles situacions que les ideologies masculines no han percebut com a revolucionàries: per exemple, el rebuig d’algunes dones a tenir fills, avortant ajudades per altres dones a costa de grans riscos; el rebuig a incrementar el nivell de vida i d’oci dels homes.

I podem vincular aquestes rebel·lions i la seva necessitat amb **la passió física de les dones per les dones**, que és central per l'existència lèsbica: la sensualitat eròtica que ha estat, precisament, **el fet més violentament esborrat de l'experiència femenina**.

L'heterosexualitat ha sigut imposada a les dones de manera forçada i subliminal. No obstant, a tot arreu elles hi han oposat resistència, sovint amb el preu de la tortura física, l'empresonament, la psicocirurgia, l'ostracisme² social i l'extrema pobresa.

Les dones es casaven perquè havien de fer-ho, per sobreviure econòmicament, per tenir fills que no sofrissin les privacions econòmiques o ostracisme social, per seguir sent respectables, per fer allò que s'espera de les dones, perquè en venir d'infanteses anormals volien sentir-se normals, i perquè **la relació heterosexual ha estat representada com la gran aventura, el deure i la realització femenina**. Potser hem obeït, fidel o ambivalentment, a la institució, però els nostres sentiments no han estat domats o continguts per ella, i tampoc la nostra sensibilitat. **No hi ha estadístiques sobre el nombre de lesbianes que han romàs en matrimonis heterosexuels durant gairebé tota la seva vida**.

Aquesta **dobla vida** -aquesta aparent conformitat amb una institució fundada sobre l'interès i les prerrogatives dels homes- ha estat una característica de l'experiència femenina: en la maternitat i en molts tipus de conducta heterosexual, inclús durant els rituals d'emparellament; la pretesa asexualitat de l'esposa del segle XIX; la simulació de l'orgasme per la prostituta, la cortesana i la dona sexualment alliberada del segle XX.

No obstant, eren les dones qui feien les seves vides mutuament tolerables, donaven afecte físic sense causar danys, compartien, aconsellaven i es mantenien unides.

2 Ostracisme: aïllament de què és objecte una persona per part d'una col·lectivitat.

Estic tractant de trobar força a través de les dones; sense les meves amigues no podria sobreviure.

Capítol IV

La identificació amb dones és una font d'energia, una font de poder femení, aixafada i liquidada sota la institució de l'heterosexualitat. La negació de la realitat i de la visibilitat de la passió de dones per dones, l'elecció d'aliades dones per part de dones, de companyes de vida i de comunitat; l'obligació que aquestes relacions siguin dissimulades i la seva desintegració sota pressió intensa **ha significat una incalculable pèrdua de poder de totes les dones per canviar les relacions socials entre home i dona, per alliberar-nos nosaltres i les unes a les altres.**

La mentida de l'heterosexualitat obligatòria femenina avui afecta no només les teòriques i el coneixement feminista, sinó a tota professió, tot treball de referència, tot pla d'estudi, tot intent organitzatiu, **tota relació o conversa sota la seva influència.** Més precisament, crea una profunda falsedat, hipocresia i histèria en el diàleg heterosexual, ja que tota relació heterosexual és viscuda en les incòmodes llums estroboscòpiques d'aquesta mentida. **Sigui com sigui que ens identifiquem, sigui quina sigui l'etiqueta que ens posin, pampalluga sobre l'escenari i distorsiona les nostres vides.**

La mentida manté atrapades psicològicament innumerables dones, provant de fer encaixar ment, esperit i sexualitat en un **guió prescrit**, perquè no poden mirar més enllà dels paràmetres de l'acceptable. Desgasta l'energia d'aquestes dones a la vegada que drena l'energia de les lesbianes "a l'armari" - energia que s'esgota a la doble vida -. La lesbiana atrapada a l'armari, la dona empresonada en les idees prescriptives d'"allò normal", comparteixen el dolor de les opcions bloquejades, les connexions trencades, **l'accés perdut a l'autodefinició assumida lliure i energèticament.**

La mentida té moltes capes. En la tradició occidental, una capa - la romàntica - afirma que les dones es senten inevitablement, i fins a precipitadament i tràgica, atretes cap als homes. En la tradició de les ciències socials s'afirma que l'amor primari entre els sexes és normal, que les dones necessiten dels homes per ser protegides des del punt de vista social i econòmic, per una sexualitat adulta i una plenitud psicològica; que la **família constituïda heterosexualment és la unitat social bàsica**; que les dones que no vinculen la seva intensitat principal als homes, en termes funcionals, han de ser condemnades a una

marginalitat més devastadora que la marginalitat com a dones. No és d'estranyar, llavors, que els lesbianes siguin una població més amagada que l'homosexual masculina.

Les dones negres tenen una llarga tradició de vinculació emocional entre elles [...] en una comunitat que ha estat font d'informació vital per mostres de supervivència, de suport psíquic i emocional. Tenen una cultura d'identificació amb dones negres, basada en les seves experiències de dones negres en aquesta societat, amb símbols, llengua i formes d'expressió específics de les realitats de les seves vides.

Una altra capa de la mentida és l'afirmació, mencionada sovint, que les dones es bolquen cap a les dones per odi als homes. Cert és que un profund escepticisme, precaució i paranoia justificada respecte els homes poden formar part de la resposta d'una dona sana a la misogínia d'una cultura dominada pels homes, a les formes de la sexualitat masculina normal i a la incapacitat dels homes, fins i tot d'aquells sensibles o polítics, de percebre això o trobar-ho preocupant. **L'existència lèsbica també està representada com un simple refugi davant d'abusos masculins i no com una càrrega elèctrica i de poder entre dones.**

Quan decidim okupar en clau feminista, per exemple, no ho fem (només) per crear espais de refugi i acollida per a dones maltractades (visió victimitzadora de les dones que sol tenir la institució), sinó per crear per decisió pròpia un espai i una comunitat de dones empoderades.

Si bé les dones poden, i de ben cert que han de, ser aliades entre si, mentores i consoladores en la lluita femenina per la supervivència, **hi ha un delít bastant estrany en la companyia mútua i en la mútua atracció de ments i caràcter, que procedeix del reconeixement de la força de cada una.**

Així mateix, davant una heterosexualitat institucionalitzada podem dir que **hi ha un contingut polític feminista naixent en l'acte d'escollir a una dona com amant o parella de per vida.** Però perquè l'existència lèsbica transformi aquest contingut polític en una forma que al cap i a la fi sigui alliberadora, l'elecció eròtica ha de aprofundir-se i expandir-se en una identificació femenina conscient - **el feminisme lèsbic o lesbofeminisme.**

El treball que queda per davant, de desenterrar el que jo anomeno l'existència lèsbica, és potencialment alliberador per a totes les dones. És un treball que certament ha d'anar més enllà dels límits dels Estudis de Dones occidentals, blanques i de classe mitjana, per estudiar les vides, el treball i els grups de dones dins de totes les estructures racials, ètniques i

polítiques. A més a més, hi ha diferències entre l'existència lèsbica i el continu lèsbic, diferències que podem discernir fins i tot en el moviment de les nostres pròpies vides. El continu lèsbic, suggereixo, necessita un delineament a la llum de la doble vida de les dones, no només que s'autoanomenen com heterosexuals sinó també les que s'autoanomenen lesbianes. Necessitem una relació molt més exhaustiva de les formes que ha assumit la doble vida.

Les historiadores necessiten preguntar en cada instància **com ha estat organitzada l'heterosexualitat en tant que institució** i com ha estat mantinguda per mitjà dels sous femenins, de l'oci forçat de les dones de classe mitjana, la glamurització de l'anomenat alliberament sexual, la retallada de l'educació per a les dones, la divisió entre art i cultura popular, el mite de l'esfera personal, i molt més. **Necessitem un pensament econòmic que entengui la institució de l'heterosexualitat amb la seva doble jornada de treball per a les dones i les seves divisions sexuals del treball com la relació econòmica més idealitzada.**

La pregunta sorgirà inevitablement: hem de, llavors, condemnar totes les relacions heterosexuals inclús aquelles que són menys opressives? Crec que aquesta pregunta, tot i que sovint sincera, és una pregunta aquí errònia. Hem estat enredades en un laberint de falses dicotomies que impedeix el nostre enteniment de la institució com un tot: matrimonis bons versus matrimonis dolents, casament per amor versus casament arranjat; sexe alliberat versus prostitució; sexe heterosexual versus violació; el dolor de l'amor versus humiliació i dependència. Dins de la institució hi ha, per suposat, diferències qualitatives d'experiència, **però l'absència d'opció és la gran realitat que no es reconeix, i sense opció les dones dependran de l'atzar o de la sort d'una relació particular i no tindran poder col·lectiu per determinar el significat i el lloc de la sexualitat a les seves vides.** A més a més, a mesura que ens dirigim a la institució mateixa, comencem a percebre una història de resistència femenina que no s'ha entès a si mateixa de forma completa per culpa d'haver estat fragmentada, mal anomenada i esborrada. *El motor de la història no és, únicament, la lluita de classes.*

Cal un valent domini de la política i de l'economia i de l'heterosexualitat, i també de la propaganda cultural sobre ella, per anar més enllà dels casos individuals o de les diverses situacions de grup, i assolir un panorama amb la complexitat necessària per **desfer el poder**

que arreu els homes tenen sobre les dones, un poder que s'ha transformat en el model per a totes les altres formes d'exploració i control il·legítim. Del patriarcat neix el capitalisme, i per fer caure un, haurem de fer caure l'altre i viceversa.

Aquesta és la nostra tasca.

Dones, lesbianes i trans uniu-vos!

